

Warszawa, dnia 13 czerwca 2018 r.

Opinia do ustawy
o wypowiedzeniu Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Grecji
w sprawie popierania i wzajemnej ochrony inwestycji,
sporządzonej w Atenach dnia 14 października 1992 r.

(druk nr 849)

I. Cel i przedmiot ustawy

Ustawa ma na celu wyrażenie zgody na wypowiedzenie Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Grecji w sprawie popierania i wzajemnej ochrony inwestycji, sporządzonej w Atenach dnia 14 października 1992 r. – zwanej dalej „Umową”.

Postanowienia Umowy dotyczą zapewnienia inwestorowi z państwa – strony Umowy na terytorium państwa – drugiej strony Umowy pełnej ochrony oraz zapewnienia możliwości dochodzenia roszczeń przed międzynarodowym trybunałem inwestycyjnym (arbitrażowym).

Umowy o popieraniu i wzajemnej ochronie inwestycji były zawierane przez Polskę z większością państw członkowskich Unii Europejskiej – tzw. „umowy BIT”.

Obecnie umowy BIT są kwestionowane przez Komisję Europejską oraz Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej z uwagi na ich niezgodność z prawem Unii Europejskiej.

W wyroku z dnia 6 marca 2018 r. w sprawie C-284/16 (*Achmea BV*) Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej orzekł, że art. 267 i art. 344 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie postanowieniu umowy międzynarodowej zawartej między państwami członkowskimi, tego rodzaju jak art. 8 umowy o wspieraniu i wzajemnej ochronie inwestycji pomiędzy Królestwem Niderlandów a Czeską i Słowacką Republiką Federacyjną, wedle którego inwestor z jednego z tych państw członkowskich może, w przypadku sporu dotyczącego

inwestycji w drugim państwie członkowskim, wszczęć postępowanie przeciwko temu drugiemu państwu członkowskiemu przed sądem polubownym, którego kompetencję państwo to zobowiązało się uznać. Tym samym Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej stwierdził, że państwa członkowskie zawierając umowy BIT ustanowiły mechanizm rozwiązywania sporów z inwestorami, przez który spory mogące dotyczyć wykładni lub stosowania prawa UE nie będą rozstrzygane w sposób zapewniający pełną skuteczność tego prawa, co narusza autonomię prawa Unii Europejskiej.

Umowa, zgodnie z jej art. 13 ust. 2 może być wypowiedziana w każdym czasie przez każdą z umawiających się stron z zachowaniem dwunastomiesięcznego wypowiedzenia po upływie początkowego okresu dziesięciu lat, który upłynął w dniu 20 lutego 2005 r.; inwestycje dokonane przed wejściem w życie wypowiedzenia Umowy są chronione na mocy Umowy przez dwadzieścia lat od czasu wygaśnięcia Umowy.

Umowa dotyczy spraw określonych w art. 89 ust. 1 pkt 2 i 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (wolności, praw i obowiązków obywatelskich oraz spraw uregulowanych w ustawie lub w których Konstytucja wymaga ustawy), co uzasadnia tryb wypowiedzenia Umowy – wypowiedzenie za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Sejm uchwalił ustawę na 63. posiedzeniu w dniu 7 czerwca 2018 r. w oparciu o przedłożenie rządowe (druk sejmowy nr 2348). Projekt stanowił przedmiot prac sejmowej Komisji Spraw Zagranicznych. Komisja nie wprowadziła poprawek do projektu. Sejm uchwalił ustawę w brzmieniu przedłożenia.

III. Uwagi szczególne

Ustawa nie budzi zastrzeżeń legislacyjnych.

Szymon Giderewicz

Główny legislator